

At paschawissuschehliga augsta Keisera wehleßhanu.

N. 7.

Sestdeena, 17. Februar (1. Merz)

1873.

Massa par gabon: Mahjas weesi 1 rubl., postes naua 60 kop.

Nahdita jās.

Geschäfes finnas. No Nibgas: Laim. beedriba. No Leelwahrdes: mēbris labne. No Kr. Mīrzawas: vagunk-grīks. No Latoras dr.: pahr draubes duhjānu. No Peierewigas: ceļojas pret Rīhou; pahr saldatu mundeeri; Keisera dūmīsch. deenas weesi un: zit rekrūfti nodobti p. g. No Māzawas: Lohes minnest 2 semneleem. No Aiskaukāsas: pahr tehjas audzināshānu.

Ahrfemes finnas. No Wāzījas: Laiķera fūbdības īsmelētajā komiſijā eezela. No Franzijs: strīdīni un juſčanās. No Itālijas: pahr Spanijas lehīna ofzāzīšanās. No Spanijas: dauds krozas kahrotāji. No Gibraltaras: atrās tuggis. No Greekijas: peenakli dumpineki. No Seemel-Amerikas: Kubas dumpineku labročanās.

Jounakabs finnas.

Teiju anischi spreedums par Latveescheem. Behra zeitīrdiba un lepnība. Čehrīda fuhsība.

Peelikumā. Semenu vahrdeweja. Pee Rīhneescheem ne kahdi Jaunagadda rehkinumi. Grandi un heidi.

Geschäfes finnas.

No Nibgas. Nibgas Latveeschu beedriha tohs jautašanas-walkarūs, ko lihds schim turreja peekt-deens, taggad nolikuse us sestdeena hm. — Kunnas-vihri ūvā ūpulzē 9tā Februar eezeļuschi schabdas komiſiones: 1) īsmelētānas komiſioni, kas lai īsmelle wiffas tahdas strīdēs, kas beedribā gaddobs; 2) naudas-komiſiju, kas lai apspreech beedribā naudas ēenemšanas un waijadsibas, un 3) miršanas-lahdes komiſiju, kas lai apspreech no Thomson lunga fastahditus preekslīkumus par beedribā eetaifamu bebrū-nandas labdi.

No Leelwahrdes pilsmiščas, Widsemme. Tai 8tā Februar walkarā pulst. 8. iē sazehlabs leela wehtra, kas pilzstūri jaunu saffu biekkā jumtu lihds ar wiffahm spahrehm un 4 skursteņem noplekta un oħtrā pufē jaunom hallonam, ko isgahjuščā waffarā usbuħweja, wifju usfweeda, un

to ar wiffeem īsleses-tressineem sadraggaja. Labbi ka wehjīchs nahza wairak no walkara pusses, bet ja buhtu wairak no seemeleem, tad buhtu wiff pils gais sagruvis. Dainie, ta u. c. j. j. k. u. m. skahdehts. Skahde kahdus 3 lihds 400 rublus leela.

J. S....

No Krohna-Wirzawas, Kursemmē. 24tā Janvar ugguns-leefmas aprīja ūchēnes Kāipščas fāimneeka un dauds eedīshwotāju mantu. Skahde us 995 rubl. lihds ar ehlu aprehēmata. Ugguns īzehlees is istabas pēebuhwes, kurrā fāimneeks bij atwehlejis linnus kultstiht. Weens linnkultis pīpi nosmehējē, to nolizzis us tur buhdāmu apputējuschi weschas-rulli, no kam linnu fāites un plūf-nas fākluscas pīrms degt, ka ugguns tablat ī-plattidamees paschus glahbejus cīsgrāhbis, ka abbi tilko dabbujuschi isbehgt. — Saimniekeem waijadsetu gan wairak ūwā wehrtibū us tam likt, ka winnu fāimneezibas ehkās neweens smehketajs pīpi few kālt neturretū, zaur ko daudzreis noteekahs, ka daščam wiffi wiha aistapitti puħlina ault teek pēlnōs pahwehrstī. Bet newaijadsetu arri paſcheem to dārtiht, zaur ko gahjeiem flīktu preekslīkumi dohd.

(Latv. avis.)

No Lawrowa draudses. Pleskawas gubernija, Petschora apriaki, ne taht no Widsemmes rohbeschahm — kā jau lassijam Mahjas weesi 42tā Nr. 1866 għadd — irr teem tar Lawrowa draudse dīshwodameem Latveescheem skħlas-mahja buhweta, fur arri lihds schim īwħielddeenas Deewa wahrdi teel turreti. Taggad mahzitajis Brenner k. no Pleskawas nahf if-trešča īwħielddeena Lawrowas skħla Deewa wahrdus

turreht un frehtus sakramentus isdallihit; tais diwas svehtdeenas, kad mahzitajs te now, tad skohlotajs turr' Deewa wahrdus. — Kapfehta winneem irr smulka weetä un labbi aplohypia; tilkai basnizas pulstena (swanna) teem now, kas tohs us Deewamfalschanu faultu un aissahjuschus us pehdigu dussu pawadditu. Kahrorschana pehz swanneem winneem irr leela, bet wehl now eespehchana tohs apgahdaht. — Preelsch diweem gadveem winni augstu gubernijas waldischanu effoht luhgufchi, lai atkauj Latweescheem weeneem pascheem sawu ihpaschu pagastu eetaisht; waldischana to winneem schehligi arr atlauf, jo jau schogadd' winneem atwehlehts refrushu dohschana no kantones jeb leela pagasta atwallitees un Latweescheem ihpaschi sawus refrushus doht, ko tad arr ta effoht isdarrijuschi.

G. R—z—n.

No Pehterburgas. Pehz karra-ministerijas nospreeduma ne wairak fa til $4\frac{1}{2}$ bataljoni karriwihru eeschoht us Kihnu, Kihwas leelo walsti pahrmahzit un ispestiht tohs 50 Kreewus, ko Kihweeschi pahrgalwigä prahtha turr' sawä zeetumä. Dauds gwardu offizeeri luhgufchi waldischanu, lai winneem wehle lihds eet prett Kihweescheem. Kihweeschi, kas nupat bijuschi us Kreewus tirgeem, to dsirdejuschi, pahr fallu pahr galwu aisbraukuschi us mahjahn.

No Pehterburgas. Maslawas awises lasoma firma no Pehterburgas, kas stahsi, ka turriwihru mundeers til schoht pahrtaisihts. Safka, ka taggadejas zappures un baschlikli til schoht atmesti, un dabbuschoht atkal agrakahs scheekas un ahdas kassas, zittadi pahrtaisitas.

— Tejenes awises daudsinga, kas us muhsu angsta kunga un Keisera dsumtdeenu 17ta April ne ween Wahzijs, bet arri Austriaas jes Ghstreikijas Keisers us Pehterburgu nahlschoht. Wihnes awises atkal stahsta, ka ne-effoht wis teesa, ka wianu Keisers us Pehterburgu reisochschoht.

— Behrnä gadda pehz aprehkina wajjadsejis wifai walstei nodoht 143,047 refrushus. No schaflaita nodohti ihsti refrushi 122,784, prett refrushu kwihiungahm atrehkinati 14,349 un par skaidru naudu ispirkusches 363. Barradu palikkuschi nenodohti 6351. Bes tam daschadu eemeslu deht tilka nodohti 1442 refrushi. Pawissam tilka preeschä westi 274,616 refrushi; no scheem 124,226 tilka par refruteem peenemti, 73,040 refrushi nedewejeem atpakkal atdohti un 77,350 daschadu wainu deht neepenemti, un prohti 6,662 truhlfstama mehra deht, 3,944, nepilnu gaddu deht, 32,239 meejas wahjibu deht un 34,506 zittu ne-ahristjanu kaitu labbad. — No peenemteem irr pehz tizzibahm 112,166 Kreevou pareisstizzigee, 444 wezzlizzigee, 5276 kattoli, 3236 protestanti, 1926 muamedaneeschi, 1149 schihi un 29 pagani. — Pehz tautibas tee schirkrahns ta: 79,789 Leelkreewi, 30,581 Maslawi,

un 1572 Baltskreewi, 2177 Latweeschi, 1858 Iggauni, 1796 Leisch, 589 Schmudi, 120 Bohli, 1916 Tatari, 1149 Schibbi, 473 Tschurawaschi, 216 Sirjani, 210 Tscherevissi, 32 Mordvinu, 13 Kaehti, 7 Wodjaki, 74 Moldaweeschi, 41 Wahzeeschi, 4 Tschigani, 1 Greekis un 1608 sweschineeli.

No Maslawas. Dimi semneeli, no Kostromas gubernijas un Galitschias aprinka, Bikow un Babuschkin wahrdä, Pehterburga par buhwmannem strahdadami, kohpa bij noipirkuschi weenu lohfi no Maslawas behrnu glabbauchanas-namma islohsejuma. Scho lohses biffeti winni bij dallijschi par widdu puschi ta, ka weens paturrejis to pusti, kam nummurs wirsu un ohtris atkal to, tur tas parafits. Bet ta nu pa-eet weens wessels gads un wehl ilgaf un latru reis, kad tee tai kantor, tur bij biffeti pirkuschi, apprassa, wai lohsefchana jau bijuse, teek atbildehts, ka wehl ne. Pehdigti tee sawu biffeti pawissam aismirst un Babuschkins, laffit nemahzedams, sawu puss-biffeti pawissam pasaude. Isagahjuschä rudden, Bikowam, atkal Pehterburga buhdamam, eefriht prahtha, pehz tahs islohsechanas pawaizaht un nu wunsch dabbu finnaht, ka tas leelkais winnest, 10,000 rubli, us wianu nummura krittis. Bet preeka karstums winnam ahtri teek apdsehsts ar to, ka Pehterburga winnestu ismalkajohit til prett wessels nummura biffeti un ka Maslawas behrnu glabbauchanas-namma lilkums ar to nosalloht, ka latris winnest, kas pehz islohsechanas puissgadda laisa nav isnennts, wairs neteek isvohts. Wai ta now kihbele! Padohma dweesi winneem rohdahs papilnam, bet semneeli paschi ko isdohma un darra ta. Winni eet teescham pee Maslawas behrnu glabbauchanas-namma waldineeseem un teem suhbi sawas behdas. Schee nu 3schä Februar turreja tadeht sapulzi un semneeleem abbeem wianu winnestu ismalkaja. Schee leela preeskä tad latris 100 rublus schinkoja tam bahrinu nammam un Bikows luhsahs, lai wianu arr peeaemmoht par valihgi pee ta apgahdaschanas namma, kas arri notika.

No Aiskonfasisijas. Turrenes awises runnajoht un skubbinajohit laudis, lai arri Aiskonfaseeschi sahku sawä semme tehju audsinah. Aiskonfasisijas gaiss nemas ne-effoht vauds zittadaks fa Kihna un semme arr effoht gluschi tahda patte, ka warroht zerreht, ka te tehja augschoht tiktat labbi fa Kihna. Tehjas stahds wisslabbaki atmalkajohit puhsliu, ko pee ta tehre, kad apdohmajohit,zik vauds tehjas ilgads Kreevija teekohit patehrehts. Pirmajos definit gaddos schinni gaddu sinteni tehju Kreevija eewedbuschi zaur zaurim 68,000 puddus pa gaddu; no 1824 lihds 1839 ilgadda 153,000 puddus; bet no 1. Janvar lihds 1. Novbr. 1872, 1,064,299 puddus, ta, ka ja til 1 rubli ween par mahzimu tehjas maissalu, tar tas istaistu $42\frac{1}{2}$ millionus rublu. Bit nu us tahtu wiht naudas par tehju

men aiseet us ahrsemmi, kas warretu palitt sepat, ja paschi to teju audsinatu. Daschi Kreewu kohpmanni to labbu pelau atsibami, effoht Kihna semmes gabbalus pirkuschi, fur tee teju audsinoht. Teju taggad neween Kihna, bet arri Japanā, Koreā, Beilone, Oshawā un pee Hilmalaja salneem audsinoht un kad ta tur labbi isdohdotees, kapehz tad arri ne-isdohtohs Aislaufasijā? Sinnams, teja pagehroht ruhpigu kohpschanu un ta semme labbi ja-fuhdoz, bet preefsch kohpschanas jau warretu kahdas Kihneeschu familijas pahwest us osihwi Aislaufasijā, kas lai tehjas laukus aplohpj un teem gan te labbali flahtohs, ne kā Amerikā, fur tee wilstig teekoht aisswesti tāhdā salposchana, kas lihdsiga wehrdsibai.

Ahrsemimes sinnoes.

No Wahzijas. Laskera fuhsibai nu irr eezelti ismefletaji, kas Wagenera wilstiun lai ismelle. Laskers, schihds buhdams, tāhdus stikkus smalksi pasihst, ne kā lahdz zits. Zitti bij eedohmajuschi, ka Bismarks warroht buht, jau arr to leetu buhschoht manijis, bet fluffu zeetis, gribbedams Wageneru, kas arr augsta ammatā stahwejis, taupiht; un isdaudsinahs arr, ka Bismarks apnehmees wissā spehla Wageneru aistahweht. Bet nu palikluschi wissi prezigi, kad vīrdejuschi, ka tā naw wis un ka Bismarks effoht weens no teem pirmajeem, kas pagehrejis, ka ta leeta tisku zeefchi ismellata. Sinnams, ka ar Bismarka ustizzibū buhtoht tad pagallam bijis, ja winsch Wagenera partejai buhtu peekrittis, — tāhdos wihrs, lam darrischana ar wissu Wahzijas walsti. — Schi Laskera isdaudsinaschana fabaidiuse wissu Wahziju un tadeht orri zittas walstes sahkoht pakkat melscht un lausicht, ka ar tām osels-zettu brihwibahm stahwoht un wai naw arr fur lecki dukati eeskrehjuschi tāhdās keschās, fur tee nepeederr. — April mehnescha eefahlumā Wahzijas waldischana eefahlschoht ar Franziju farunnatees un spreestees, us tāhou wihsi un norunnu pehz Franzijas weblechanahs warretu agralt Franziju atswabbinah no Wahzijas karra-spehla. No zettor-tāhs millijardes effoht 350 millioni nomassati un 250 millionus makschoht Merz mehnesi. Ja lihds Juli mehnesim Franzija buhschoht drohfschu galwochanu sagahdaht par to wehlak maksajamu peektō millijardi, tad warroht gan notift, ka Wahzijas karra-pulli pa leelakai dakkai Franziju astahschoht un t. pr.

No Franzijas. Tē wissas leetas gresschahs tikkai rinkti ween un gandrihs neteek no weetas. Jau pehna gadpā tikkā cezelta weena komissione no 30 runnas-wihrem, kas lai apfpreesch un fastahou ihpaschus grunts likkumus. Schi komissione nu effoht sawu padohmu isfluddinajuse tā, la presidentam Tjebram sawa kahrota leelaka warra — to gribbeja masinaht — paleet un pahr to nu ihpaschi kreisahs pusses padohmneeki effoht kohti nīnī. Tjebrs sinnams, pee la gribb palitt un wissus zit-

tus padohmus, ko tam pretti dohfschoht, nepeenem-schoht. Kā nu wehl us preefschu notifschooht, tas janogaida. Bet nu atkal zitta kibbele. Tjebrs fasaldejees un palizzis neganti flims. Paribhsneeti winau us Karnewala jeb aissgavena deenahm gadijuschi pee fewim un pilli dīthwi us tām deenahm istaissjuschi, bet nu tas preeks teem wehjā!

No Italijs. Italeescheem ta finna pahr Spanijas kchnina afsazzishanoht, usbrukluse itt peepeschti un pawissam nesinnoht un tadeht wiani užnemmahs pahr to galwoht ka no Italijs pusses neweens tam to padohmu ne-effoht dewis, lai kchnina krohni noleek. Italijs kchniasch tobrihd bijis Neapelē un winsch arr agrak neko ne-effoht sinajis, nedz arr ko wairak, ka ween to, ko telegrafs sianojis preefsch wisseem. Tik ko telegrafs to finna pasluddinajis, tad ministeru presidents Lanza strehjis pee Spanijas wehstneka, pagehredams, lai tas to leetu isslaibro. Bet tas ar' wairak nesinajis, ka ween to, ko wissi zitti sinnajuschi un tāpat pahr wissu to brihnojees. Sinoja kchninam us Neapelt, woi pagehroht, ka wissi ministeri eeschoht pee winna us Neapeli, padohmu turreht, kas schinni leetā darrams, jeb woi kchnisch pats nahlschoht mahjā us Rohmu. Kchnisch apnehmees pahrnahkt mahjā. Tuhlin arr ministeri nospreduschi, us weetas weenu karra-kuggi kchninam Amadeum suhtih tā Spaniju, ar ko pahrbrault un kuggis tuhlin arr aishrauzis. — Ministeru presidente Lanza effoht schinni leeta waitigs til dauds, ka winsch Amadeum to padohmu dewis, par Spanijas kchninu palikt. — Baur scho notifkumu Spanijā Italijs republikanefchi, burbonist un preesteru parteja fabkusch galwu pazelt, ihpaschi walsts Deenividdus pusef ka, Neapelē, Kalabrijā un Sizilijs un tee kahdoht un tāfotees gattawi, ka warretu dumpi zelt prett waldischanu un pehdigi Italijs atkal dalliht starp wezzn Burbonistu familiju un pahwestam atkal noboht sawu wezzo laizigu walsti, lai walba, ka pirmat. Taggad eefahlumā gan norunnahts, to wissu strahdaht republikas wahrdā un tad, kad buhschoht laiks, kachokam greest ohtru pussi. — Warr buht, ka Italijs waldischana, to redsedama, reis sawills grohschus stihwal.

No Spanijas. Spanieschu taggadeja buhschana lihdsinajabs Franzijas buhschanai, jo abbahm nu irr republikas waldischanas. Bet tas arr sinnams, ka abbas walstes leelaka lauschu dakkatihlo pehz kchnistes jeb kchnina waldischanas. Sinnams, buhtu arr Franzija un tāpat arri Spanijā kchnina waldischana jau senn nodibbinata, ja tām latrai buhtu tikkai weens weenigs, kas pehz trohna tihlo. Bet tā nu naw wis; trohna tihloju latrā no schahm semmehm irr wairak, fatram sawa leela parteja arri un tee wissi sawā starpā weeni prett ohtreem nahwigi cenanidneeti. — Spanijā, kā stahsta Karlos pats jau effoht eegahjis un buhschoht sa-

weem aissstahwetajeem un karrotajeem pats buht par wadbonu. Stahsta arr, ka winna parteja augoht augumā. Isabelles debla Alfonso parteja arr nestahw meerā un tē nu republikai deesgan buhs ko grohstees, scheem wisseem stahweht pretti un — zil ilgi tas tā ees? Tas jau sinnams, ka Karlofam ta leelaka parteja un ka wissa preesteriba us winna pusti stahw. Kur tad nu wehl Monpanstje erzogs, Isabellas snohts, — tas arr tak nestahwehs wis meerā, lai gan kaudihm winsch ne-effoht til peemihligs. Alfonso wehl eijoht skohla Wihnes pilseftā un tas gan pats wehl nevarroht darriht. Tā tad Spanija wehl arween stahw kā us uggunswahmeja kalna, kas plohsahs un wissaplahrt semmitrihzina. Teiz ka dauds walga-kalli, tee komunisti no Franzijas arr tur effoht aigahjuschi sawu gisti kauschu galwās un sirdis dehstiht. — Lai gan Spaneeschu sinnas daudrina, ka republikai wiss labbi iedohtees, bet nahk atkal zittas sinnas, kas peerahda, ka tā ne-effoht wis.

No Gibraltoras sinnas, ka 13tā Dezember, tur us juhras sehgeledams fuggis „Dei Gratia“ atraddis kahdu Amerikaneeschu fuggi, ar to wahrdū „Mary Celeste“ un to eweddis turrenes oħstā. Atrastais fuggis thihi wessels, bet gluschi bes newena zilvela. Wiffas weddumas prezzes un dahr-gas mantas tur atradduschahs gluschi ne-aistiftas. Barroht arri redseht, ka nekahds negaifs fuggim ne-effoht usgahjis, jo wiffas ir paschas masalahs leetas bijusches sawā kahria kā nolittas us galba un wiffur zittur. Ismeklejohjt atraddahs, ka arri weena jeewischia un weens behrns us fugga bijuschi un atradda arri' weenu soħbenu, kas israhbjahs, ka ar affinim buhtu aptraipihs un tad no-flanzihits. Scha atrasta fugga kapteins irr bijis B. G. Briggs wahrdā, kas Gibraltara pasifstams par teizamu wiħru. Laikam tee fugga kaudis buhs dumpi sazeħluschees prett kapteinu, to nokħwuschi un tad paschi aissbehguschi.

No Greekijas. Austreeschu awises daudrina, ka Greekijas valdishana peenahfuše fleppenus dumpineekus, kas fataijsuschees valdishana pretti zeltees un ihpaschi to taggadeju valdishanan gahsi. Par dumpja paligu peenahluschi kahdu schandaru komandeeretaju, Blessas wahrdā, un neween tas, bet arr daschi zitti jau effoht fanemti zeet'. — Pa-faule taggad massu massas us dumposchanobs ween dohma, patte laikam nefaprasdama, ko ihxi gribb.

No Seemet-Almerikas. Tejenes Indianejchi un Neegeri presidentu Grantu luhguschi, lai Kubas dumpineekus atsħiħloht par tahdeem, kam bixxu farru west. Grants us to atbildejhs, ka winsch peħz sawa speħla darrischoht to, kas winna am sawā ammatu peenahluschi darriht. Sinnams, kad dumpineeku tistu atsħiħi par farra-weddejhem, tad wiħnus sawangotus woi uswarretus newarretu kahdi, lai dumpineekus soħba.

Taunakabs sinnas.

No Berlines, 15tā (27.) Febr. Keisers nospreedis walts runnas-deenu 12tā Merz eefahlt.

Telegrafa sinnas no Madrides sinnas, ka tur paċċa Madridi un wissaplahrt ja semmehm dumpis aug augumā. Blindereschana, sleylawiba, dedfinaschana un feeweschu fagħniżschana zittas massas wairs nam fawaldama. Telegrafi teek pohstti un dselu zeffi maitati un dedfinati, kur ween peeteek. Hitti Giropas walidneeli apxehmu scħees farra-lugħus fuhiht us Spaniju.

No Berlines, 14tā (26.) Febr. Krohn-a-prinzipi paueh-lejjs, lai pee winna pahrnahfchanas nekahdu stahti netaisħoħt.

No Schangajas, Kihna, 12tā (24.) Febr. sinnas: Kihnas jaunais keisers walkardeen' usnejmis to augustalo wal-disħanu.

Treijn awišču spreediums par Latweescheem.

Katra is schiħm awišeħm par mums Latweescheem zittadi spreduħsas, katra mums zittadu nahlamibu pareddi. Tā par proħwi Kreewu awise „Goloħ“ dohma, ka Latweeschi peħz diwidemit gaddeem buhs-sħoħt pahrwahzoti; „Rihgas weħstnekk“ (Рижскій Вестник) turprettim zerre, ka meħs ar laiku buhs-sħoħt pahrkreevinati, un „Baltijas awise“ (Balt. Zeitung), abbus spreediumus pahrspreesdama, ißlaidro, ka Latweeschi mahżahs tillabb Kreewu kā arri Wahzu wallodu, bet tamdeħt taħbi ne-aistħas un ne-ištħas no sawas tautibas. Katra awise meħġi-najufe sawu spreediumu peerahdi. Lai lassitajis ar scheem dašħadeem spreduħumeem tuwa k-eppażiħtoħs, tad toħs schiħi ibsumi u ssħiħmesi.

„Goloħ“ sawā „raistā is Baltijas“ fakka, ka Wahzu walloda eelsħi Baltijas gubernah effoħt ta īlyha teesu un floħlu walloda. Wiffi fluddinattee lillumi tikkai Wahzu wallodā paleek pee pilna speħla.*^{*)} Tapexx Latweescheem un Iggunaem ja-mahżahs Wahzu walloda, jo neweens nedriħiż sejti pahrstaħt, sazzidams, ka winsch lillumi nar sinnajis. Wiffas floħlās, no semmalahs floħlas fahloħt liħds augħtalak floħlat Leħrpattā, — wiffas ħinni floħlās teek pasneegħtas wiffas mahżibas, pat Kreewu wallodas mahżiba, eelsħi Wahzu wallodas.^{**) Għejj sejnneku teesħam, no draudses teesas saħħoħt liħds gubernas waldbas teesaf, wiffas barrisħanas noteħħas Wahzu wallodā,^{***)} tā ka}

*^{*)} Gewehrjums. Scheem wahrdeem nar pilna pateċċa. Reweenam lillumah walloda speħlu neduħd un Baltijas gubernijas, ja-kahda lilluma wahdi fmali ja-istiera, tad lillumi, Kreewu wallodā fakħiżi, paleek par pamata lillumi. Bej tam arri lillumi teek neweens Kreewu, bet arri Latweeschi un Igguna wallodā fluddinat.

B. Z.

^{**) Gewehrjums. Schiħi nu Goloħa korrespondant (val-kunċi-jam) wiħlars. Wiffas augħtalak floħlās neweens Kreewu walloda, bet arri Kreewijs weħsture, geografija un raxxżeżi teek mahżiżas Kreewu walloda.}

B. Z.

^{***) Gewehrjums. Tikkai ja-dallxi taisħiħa. Ismellesħanas un jaċċi l-ħażnejha korp sejnnekeem pee teesħam noteħħas minn walloda; protokollis turprettim eelsħi — frejes teesas (Kreisgericht) teek pawissam un eelsħi draudses teesas tikkai ja-dallxi Wahzu walloda rakkittas. Kad sejnneku teesas wiċċi peħz tam-ixiħloħs, lai wiħnus protokollis arri draudses teesas wiċċi wallodā tikkli weħħas, tad wiċċi arri to panahku; jo lillumi to narri nosazzijuschi, lai draudses teesaf duħs protokollis Wahzu wallodā west.}

B. Z.

semneeku teefas wihreem protokolles jāparaksta, no kurrahm winni ne wahrdā nesaproht, lai gan sawā tehvu wallodā winni pa leelakai dalkai mahl lassīht un rakstīht.

Pagastu skohlās un pagastu teefās gan walla tehvu wallodu (tas irr; Latweeschū Latweeschū wallodu un Iggauki Iggauki wallodu); bet pagasta wezzaleem Wahzu wallodā farakstīti raksti jašanemīm, kas us winnu ammata sihmejahs, un tapehz winneem wiffas sawas grahmatas, wiffi sawi raksti jašaksta Wahzu wallodā.*)

Bet pascheem, Wahzu wallodu nemahzedameem, wiffas darrischanas janodohd skrihveram un tā wiffas pagasta nāndas leetas stahw skrihvera pahrwaldishanas.**) No tahdas buhshanas spaiditee semneeki puhlejahs, lat winnu behrni eemahzitohs Wahzu wallodu; jo winni sahkoprasīt, ka winni bes Wahzu wallodas gan gruhti warrehs peetīt pee paschu darrischana un leetu pahrwaldishanas.

No oħtras pusses arri Baltijas Wahzeescheem par labbu jafalka: wiffas tautas skohlas, ihpaschi Widdus- un Deenwiddus Widsemmē labbi usplaukschās. Wahzu walloda teek mahzita un schi mahziba ness labbus anglus, tā ka droħschi warr fazīht: diwdesmit gaddu laikā Wahzu walloda buhs eeweeħsħeb til tautu skohlās, tā arri pagasta teefās.

Tā „Goloħ“ spreidis.

„Rihgas weħstneeks,“ fħo rakstu sawā lappā us-nemdams, peelizzis sawu spreediumu, kurrā wijsch peeraħda, ka „Golosa korrespondentam“ viħlees. Rihgas weħstn. falka: Golosa korrespondenta fungus apreħkinajis, ka pehz diwdesmit gaddeem Baltijas Latweeschū un Iggauki buhschoht pahrwahzoti. Bet woi wijsch sawā reħxishanā naw pahrrehkinajees?

Wijsch irr pahrrehkinajees un lohti stipri pahrrehkinajees; wijsch sawā reħxishanā naw ċewehrojjs, kahdu zenschanahs heidsimħos peezōs jeb fesħħos gaddōs pee Latweeschem un Iggaukeem mohħuseħs, zenschanahs, kas deenu no deenas stiprala paleek. Schi zenschanahs naw zitta, ka semneeku puhleħschanas un gaħda schana, loi winnu behrni mahzitoħs Kreewu wallodu, loi jauna semneeku pa-audse mahżetu pa-kreewiħlam lassīht, rakstīht un runnaħt.

Semneeki arri pawissam nesleħpj, tapehz winni grabb un puhlejahs, lai winnu behrni prastu kreewiħli. Mum's un muħsu behrnejem, tā semneeki falka, ja-eet saldatħos; katra gaddu kahdi 3000 wiħru Latweeschū un Iggauki eestahjabs karra deenastā, bet Latweetim jeb Iggaukam bes Kreewu wallodas mahżeschanas gruhta iſtisħħana schinni deenestā, un turflaħt weħl, kas kreewiħli lassīht nn rakstīht neproht, newarr ne par untroffizeeri tift. Bet tas now wijs:

*.) Ġewehrojums. Pagasta wezzaleem pehz lilluma sawas grahmata, jawned un ar braudse tikkam jaſara skohla tanti wallodā, leħdu braudse tunna, un kaf tas-nenoteel, kaf ta irr pagasta weż-zaqo waina.

**) Ġewehrojums. Arri now pilna taifniba. Pagasta nāndas leetas un darrischanas tagħġid pagasta weż-zaqo, bet ne skrihveru roħħas.

tā tahds, kas Kreewijā aigħajjis maist pelnites, lai istek bes Kreewu wallodas? Un tā pee semneekem saħlużżehs zenschanahs pehz Kreewu wallodas.

Kad Rihgas Petra-Pahwila braħlu draudse sawu skohlu eetaijsja, tad dauds Latweeschū sawus behrnus schinni skohla nodewa; tagħad tur mahza l-ħadu 107 skohlenus, no kurreem ta leelaka dalka pefriħt Latweeschem. Protestantifli Latweeschū un Iggauki saħk sawus behrnus fuhtiħt Kreewu pareiħiżiġas skohlās un par tam puhlejħas, lai winnu paċċu skohlās mahzitu kreewiħli. Jaw preeffi weena gaddha effoħt pehz augsta Kċċara paieħles Latweeschū un Iggauki semneekem aktants sawus behrnus fuhtiħt wiffas, no augħtas walidishanas atweħletas skohlās; tapehz laikam Protestantiflo skohlenu skait s-wairofes Kreewu pareiħ-tizzigas skohlās.

Semneeku dsħiħschanas pehz Kreewu wallodas skaidri redsama, lai gan schiħi dsħiħschana iż-żaż-żabbari kawekki no oħras pusses radduħsħees. Schee kawekki ihpaschi weetahm zehlu sħċċees no mahzitajeem, kas Kreewu wallodas isplattisħanat pretti strahħa joħbt. Skohlotaji, kas Kreewu wallodu mahloħt, netekohl no mahzitajeem apstiprinati un t. j. pr.

Beidsoħt „Rihgas weħstn.“ falka, wijsch effoħt pahrlezzinahs, ka wiffi schahdi kawekki buhschoht weli; jo Latweeschū un Iggauki dsennotees pehz Kreewu wallodas, għibbedami ar sawu leelo teħwixi, Kreewiju, zeetaki farveenotees; tapehz ne-effoħt ja-dohma, kif wiħi tħalli tħalli pahrwahzoti, bet ar laiku arweenu waħraf buhschoht pahrkreewot.

Tā „Rihgas weħstneeks“ spreidis.

„Baltijas awise,“ abbus spreediumus ċewehrodha, sawas doħmas par teem iż-żalka.

Tā nu redsam, winna raksta, ka diwi Kreewu awise sawā spreediuma par Baltijas gubernu atħiġi-sħiħħanahs pawissam skellirahs. Golosa korrespondents raksta, ka pehz 20 gaddeem Latweeschū buhschoht pahrwahzoti, Rihg. weħstn. turprettim iż-żalka, ka Latweeschū semneeki, arween waħraf pehz Kreewu wallodas dsħidamees, ar kafra deenu waħraf pahrkreewojabs.

Bet neħba tikkai schiħs awisees tā spresħ, arri weħl dauds zittu, kas woi weenu woi oħtru spreedum par pilnu atħiġi, un tatsħu abbi spreedumi newarr pilnigi taisni buxt. Katrix, kas to doħma atraddi, kif wijsch labprahħ weħlaħħas atraħ, gan swabbadi spreedums fazzih, ka nedu ar Wahzishanu nedu ar Kreewofħanu muħsu Balt. gubernu us preeffi eet. Lee, kas zittadni spresħ, schieket ne-ewehrojuschi, ka pee Latweeschem un Iggaukeem mohħees tautibas gars.

Schiħs tautibas gars mahzibu ne-eenħħo, tapehz arri winna deħi Kreewu un Wahzu wallodu mahżiħħanu ne-aiskawħs, un jo waħraf tamdeħi, ka tas-wissu semmalais mahzibba atsinnis fħo wallodu mahżiħħanu par derriġu. Rihgas weħstneekam pa-

dassai taifniba, jo semneeki lohti pehz kreevu wal-lodas vjennabs, un arri tee naw neek, ka wiini Wahzu wallodu gribb mahzitees. Schahda wallodu mahzischanaahs noteekahs, ka fcho wallodu prachana irr waijadfiga un derriga. Tapehz lai nedohma neds Goloss neds Rihg. wehstn, ka schi wallodu mahzischana sibmejahs us tam, ka Latweeschi un Oggauni gribb issstaht no sawas tautibas.

Par Latweeshu un Oggauni tautibas garru run-najoht, jasafka, ka tam irr svechts usdewums, tantu peewest pee prahta gaismas; bet neweens nesazzih, ka tas mas gaddu starpa isdarrams.

Ta Balt. avise rafstijuse.

Scheem trihs spreediumeem negribbam zetorto pee-lift, tresho par galla spreediumu atsibdam, un to wehl peeminnam, ka Wahzu walloda derr schim brihscham dehl prahta un gaismas ustohpschanas un kreevu walloda dehl waijadfibas walsts darrischanaas un buhfschanas.

L.

Behrna zeetsirdiba un lepniba.

Lat gan par behrna zeetsirdibu un lepnibu stah-stiht, naw nekahda preeka leeta, tomehr gribbu mihiem lassitajeem par weena behrna zeetsirdibu un lepnibu stahstiht, zerredams, ka daschi wezzali un behrni tur atraddihs un warrehs mahzibu nemtees, ja tik ween paschi gribbehs.

Netahlu nu lahdas pilsfehltas muhsu mihiem Baltija vjihwoja atrailnite, las 5 behrnus un mihiu laulatu draugu jau bij ar ruhltahm assarahn un gruhlahm nopyuhtahm wehsa kappä guldijuse. Tik ween winnai atlakkahs pehdigais un pastarihhs Jahnis wahrdä, las tik 6 gaddus bija wejs, kad ta pee mihiota laulata drauga kappa stahweja. Atrailnitei bij deesgan gruhtibas un behdas fewi libds ar behnu usturretees ar saweem rohlas darbeam, jo raddu us draugu tai tahdu nebija, las palih-detu, bet mihiotis Deews tai palihdseja. Simums, ka tai gahja weeglati, kad dehlsens leelaks pa-auga, ka gammis pee kahda sainneeka warreja novoht, kur tas jau sahla fewim maiisi pelniht.

Mahtes firds irr mihiela firds, to warrehs katis leezinah, un tahda arr schai mahtei bija. Ta dehlu mihiobama to negribbeja par kalsu audsinah, jo tai mantas nebija, ka dehlam us preefchu warretu palihdseht lahdun semmes stuhrli usnemt. Tadeht ta apnehmahs pilsfehltas pee meistera ammatä doht, zerredama, ka dehlam la ammatneelam weeglaka dsihwe buhfschoht un drihsaki zellä tikkohht ne ka kalsinam weenmehr sem ohtra dsihwojoh; — un tanni leeta tai arr bija taifniba. Buikam pee meistera nodohtam itt labbi gahja, jo tas nebija no-laidigi audsinahs, bet allasch appalch mahtes zee-schias usraudschanas un kreetna maises-tehwa bijis. Arri svehldveenas skohlä, to pilsfehltas preefsch ammatu mahzelkeem bij eetaisijuse, winsch ar preeku mahzijahs un tilla tas labbatajs rehknaschanä,

rafstischana un zittas skohlas-mahzibäs, to tur mahzija. Mahtei to redsedamai firds preefch lehza, ta ka ta ar wissu espehju par dehlu gahdaja, tam drebbes dohdamo un galwas naudu massadama, kas tai arr deesgan gruhti nahzahs to wissu ar 10 pirksteem sapelnijoh. Bet mihiela mahtes firsniia to ar pazeetibu panessa, un ilgodamees gaidija to laizinau, kad tas gohdam sawu mahzibas-laiku heig-schoht un sawa maiise tilskohht, zerredama, ka tai neween weeglati buhfschoht, bet wehl warreht dehls arr schai palihdsehchoht. To zerreja mahtes firds, kas sawu behrnu tik karsti mihiela.

Kad dehls sawus 5 mahzibas-gaddus bij heidsis, tas aigahja us netahlu nahburgu pilsschitau darbu mefleht un tur arr laimigi atradda meisteri, lam selles waijadseja. Mahtei tas gan tihri par prah-tam nebija, bet neko warreja darriht; jo tanni pilsschitau, kur mahzijees, darbs tohrihd' negaddijahs. Ta dehlu aishwaddoht wehl tam kahdu masuminu rohkä eespeeda, lai buhtu zella-naudas, luhgdamo, lai schai arr lahdas sinnas laischoht, ka tam klah-jotees swescheene.

Dehlam swescheene itt labbi isdewahs ta, ka tas pee meistera labpatilshamu eemantaja. Wehlaki, kad meisteris Deewa-preefschä aigahja, patte meisteereene tam ustizzeja darba waddischam, makhadama dauds leelaku algu, nela eesahloht. Ar tahdu algu tas itt weegli istifka un wehl kas atliffahs.

Mahte, lamehr to bij aishwaddijuse, nekahdu sinnu nedabhuja. Tai tas bija par leelu brihnumu, ka tas nu schahs peemirfis, jo kad animala bijis, tad gan sinnajis, kur mahte bijuse. Winnai gan dehla palihdsebas wehl newaijadseja, drihsak ta dehlam to buhtu suhtijuse, kad tik ween sinnatu, kur tas irr.

Reis no kahdeem passhstameem sinnah dabbujuje, ka dehlam labbi weizotees tai un tai pilsschita un tadeht ta apnehmahs nesinnoht pee ta aishbraukt, zerredama, kad to schi nesinnoht apmekleschoht, tam buhfschoht leelais preefs. Sirgu ar lahdun draudseni saluhlojuse, kurrai arr turpat raddi bija, ta dewahs zellä, preezadamees, ka dehlam leels preefs buhfschoht schi satift.

Pilsfehltä eebraukuschas krohgä, kur sirgu ehdi-naja, ta draudseni preezigi stahstija, ka schai gan buhfschoht weenai prohjam jabrauzobt, jo winna zer-roht, ka dehls schahs lahdun laiku paturre schoht. Bet mahtei schoreist mihiabs.

Ar preeku un pulsledamu firdi ta usmelleja dehla dsihwokli. Ge-eedama ta eraudsija dehlu pee galda ar draugeein seh schoht, jo bija svehlddeena. Bik stipri tai taggad firds pulsleja no mihiestibas, ka woi buhtu steigusees pee dehla, to aplampuse un pee firds speeduse. Dehls gan arri sawu mahti pa-sinna un nahza tai prettim, bet tik ar aulstu prahtu fanehma mahtes firsniigas svezinaschanas. Nelo winnai prassidams, tas eebewa tai rubbuli naudas

un teiza, ka nu scho effoht apmeklejuse un warroht atgal aiseet.

Karstas affaras lihja par mahtes azzim un mahrdi tai truhla dehlam fo atbildeht; tik ar galwu pa mettoht ta dehlam deiva "Ardeewu" un isgahja pa durrim. Kahda taggad bij mahtes firds, to nespohju aprakstiht; tik mihtais lassitais, kas Tu scho lassi, saptatissi un juttisi mihtais mahtes firdsah-pes, kad Tu pats buhji peedishwojis behrna zeet-firdbiu preit fewi.

Uisgahjupe pee sawas draudenes, ta ar flapjahm azzim isteiza, ka gahjis un ka to nemas ne-effoht dohmajuse dehlu audsinadama un kohpdama, ka schis tik lepnis un zeefirdbigs buhshoht preit winnas; kaut pee meistera buhdams effoht bijis tai ittin mihtschs dehls, kas beeschi mahti apmeklejis. Draudsenei to klausotees nahza arri affaras azzis un ta luhkoja to eepreezinaht.

Mahja aibraukuse ta gan gaidija no dehla taahdu sianu, fo tas stelletu, bet newarreja nekad sagai-dih. Wehl lihds schim mahte naw peedishwojuse to brihdi, ka dehls nahktu un tai teiktu: "Peedohd, mihtla mahte; to es Tew ar sawu zeefirdbiu efmu varrijis, to es gribbu noschelohot un Tew ar ihstu behrna pasemmibu, mihtestibu un padewibu buht tahds dehls, pee ka Tu wezzumā un dīshwes wakarā mihtestibu, preeku un atspaidu atraddiss."

Veidoht Juhs mihtus wezzakus luhdsu, wehrā silt, ka pee Juhsu behrneem nerohdahs lepniba, kas par zitteem zeffahs, ta ka schi mahte preezajahs, kad dehleens par zitteem leppojahs. Leekat wehrā, ka taks azzis, kas ar preeku flattahs, kad behrns par zitteem leppojahs, taks paschais raud ruhitas affaras, kad behrns lepnis paleek un negribb wairs eeredseht sawus mihtus wezzakus, kas tam tik dauds labba varrijuschi.

Tapat arr Juhs, mihti behrni, nekaunajtees nekad par saweem wezzaleem, kaut tee arr wezzi un nespohjneeki, bet turrat tohs zeena un gohdā un mihtojat tohs ar ihstu un pateesu mihtestibu, kaut juhs arr daschi draugi, kas lepni, eenihdetu, — sin-nadami, ka neweens gohds ne-atmaka to preeku, kas teem buhs, kas sawus wezzakus mihto un zeeni.

R. M.

Chemota suhdsiba.

Kahda seewina ee-eet teefas istabā un elsdama schehlojabs: Winsch man fitta!

Teefas preefschefdetajs waiza: Kas tad tew fitta?

Seewina: Ar nesseeneem!

Preefschefhd.: Kas tew fitta ar nesseeneem?

Seewina: Pa paschu galwu!

Preefschefhd.: Kas tad fitta ar nesseeneem pa paschu galwu?

Seewina: Septinas reises!

Preefschefhd.: Kas tew fitta septinas reises pa galwu?

Seewina: Wehl taggad sillumus warr redseht! Preefschefhd.: Bet nu falki weenreis, kirschs tad bij tas fittejs?

Seewina: Winsch man wehl buhju fittis, ja es nebuhtu behgusi!

Preefschefhd.: Salki tak ta fitteja wahrdi!

Seewina: Winsch man wehl pakkat skrehja un wesselu spaini aufsta uhdens uslehja!

Preefschefhd.: Bet fa tad winnu fauz, to uhdens uslehjeju un fitteju?

Seewina: Luhf nu, tas pats, kas pehn atnahza, un daschu deenu pee mums, daschu deenu zittar dīshwo!

Preefschefhd.: Woi tad winna wahrdi nesinni?

Seewina: Winsch schodeen atkal naw mahja!

Preefschefhd.: Eij til mahja un uspratti, ka to fauz, kas tewi ta nerrojis!

Seewina: Pagg! es jau finnaju, ka winnu fauz!

Preefschefhd.: Nu ka tad fauz?

Seewina: Luhf! winnu fauz par Mikkeli!

Preefschefhd.: Nu labbi! tad eij ween mahja, us nahloschu teefas-deenu juhs tilfeet preefschā faulti.

i. n. l.

Nihgas Latweeschu beedriba.

Swehdeen, 18. Febr. pulst. 7½ walk. teater.

Iraakhs: Ruhliks jeb: Tabais mahjas gar. Statu lugga 5 jehleens. Latv. no A. Dihrla.

Pirndeeen 19. Februar gadda-s-wehliku f-wehličhanā. Pulst. 2 deena konzerte, par billetiem mafahs 25 kap. pulst. 8 walk. gohda maitite; par galda kārtiem mafahs beedri 1 rubl. 25 kap.; dīdejati 1 rubl. un statutati us gallerijas vihreeschi 50 kap. jee-weschi 25 kap.

Otrudeen 20. Febr. pulst. 8 walk. weesibas walkars. Pils- fehneeli nebeedri netek peelaisti.

Preefschneeziba.

Nihgas Latv. labdarrishanas beedriba.

Swehdeen, 25. Febr. p. 4 pebz pufsd. — pilna fayulze deht komitejas zelschanas.

Preefschneeziba.

Labbibas nu jittu prezzi tirgus,

Nihgā, 15. Februar 1873.

M a l f a j a p a r :

$\frac{1}{3}$	tschitw. jeb	1	puhu	kweeschu	.	.	.	.	.	.	4	z.	80	t.
$\frac{1}{3}$	"	"	1	"	rudsu	.	.	.	.	.	2	"	50	"
$\frac{1}{3}$	"	"	1	"	meeschu	.	.	.	.	.	2	"	25	"
$\frac{1}{3}$	"	"	1	"	ausu	.	.	.	.	.	1	s.	15	"
$\frac{1}{3}$	"	"	1	"	rupju rudsu	miltu	.	.	.	.	2	"	30	"
$\frac{1}{3}$	"	"	1	"	bīdeleu	rudsu	miltu	.	.	.	4	"	—	"
$\frac{1}{3}$	"	"	1	"	kweeschu	miltu	.	.	.	.	4	s.	75	"
$\frac{1}{3}$	"	"	1	"	meeschu	putrainu	.	.	.	.	2	"	18	"
$\frac{1}{3}$	"	"	1	"	grīlu	putrainu	.	.	.	.	3	"	80	"
$\frac{1}{3}$	"	"	1	"	ausu	putrainu	.	.	.	.	—	"	—	"
$\frac{1}{3}$	"	"	1	"	ſtrau	.	.	.	.	.	3	s.	25	"
$\frac{1}{3}$	"	"	1	"	lartuppelu	.	.	.	.	.	—	"	85	"
1	puddu	"			ſeena	.	.	.	.	.	—	"	60	"
$\frac{1}{2}$	"	jeb	požnu		dſelſes	.	.	.	.	.	1	s.	—	"
$\frac{1}{2}$	"	"	"		appinu	.	.	.	.	.	—	"	—	"
$\frac{1}{2}$	"	"	"		fweesta	.	.	.	.	.	5	s.	50	"
$\frac{1}{2}$	"	"	"		tabala	.	.	.	.	.	1	s.	40	"
$\frac{1}{2}$	"	"	"		trohna	linnu	.	.	.	.	—	"	—	"
$\frac{1}{2}$	"	"	"		braſta	.	.	.	.	.	—	"	—	"
10	puddu	"	1	dirkaw.	trohna	linnu	.	.	.	.	45	—	55	"
10	"	"	1		braſta	.	.	.	.	.	39	—	42	"
1	muzzu	"	"	ſehlin	trohna	.	.	.	.	.	10	s.	—	"
1	"	"	"	ſehlin	trohna	muzzā	.	.	.	.	10	s.	—	"
1	"	"	"	eglu	muzzā	.	.	.	.	.	9	s.	50	"
10	puddu	(1 muzzu)	ſarkanaħs	ſahls	.	.	.	.	.	.	6	s.	25	"
10	"	"	"	rupja	baltahs	ſahls	.	.	.	.	5	s.	—	"
10	"	"	"	ſmallas	valius	ſahls	.	.	.	.	5	s.	—	"

